

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра урології та нефрології

Силабус навчальної дисципліни
«Основи нефрології»

Обсяг	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин (3 кредити)
Семестр, навчання	рік XI-XII семестри, 6 рік навчання
Дні, час, місце	згідно до розкладу
Викладач (-і)	викладачі кафедри урології та нефрології
Контактний телефон	(048) 705-91-46
E-mail	prof.kostev@gmail.com
Робоче місце	Приміщення кафедри урології та нефрології
Консультації	Очні консультації: четвер 14:00-15:00

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація можлива під час проведення консультацій за очним принципом (offline / Facetoface), або дистанційно (online) за допомогою Teams (за попередньою домовленістю). Комунікація може бути здійснена також з використанням E-mail. При цьому необхідно вказувати своє прізвище, ім'я, курс, факультет та назву курсу в темі листа. Вирішення «робочих питань» можливо за вказаним номером телефону.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом дисципліни «Основи нефрології» є: набуття студентами компетентностей згідно до загальних і фахових компетентностей освітньо-професійної програми, охоплює вивчення основних етіологічних та патогенетичних факторів виникнення хвороб видільної системи, закріплює основи клінічного обстеження хворого, основні симптоми та синдроми та методики їх оцінювання, клініко-діагностичну інтерпретацію показників найважливіших лабораторно-інструментальних досліджень в нормі та при хворобах; володіння навичками опитування, визначення принципів та характеру лікування і профілактики розвитку ускладнень захворювань внутрішніх органів, визначення тактики надання екстреної медичної допомоги, визначення тактики ведення хворого при коморбідній патології, ведення медичної документації, здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях, розуміння предметної області та професійної діяльності, здатність

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра урології та нефрології

до адаптації та дії в новій ситуації, прийняття обґрунтованого рішення, здатність працювати в команді, діяти соціально відповідально та свідомо.

Пререквізити курсу: дисципліна є вибірковою і передбачає попереднє засвоєння кредитів з нормальна анатомія, нормальна фізіологія, патологічна фізіологія, біофізика, біохімія, клінічна біохімія, мікробіологія, вірусологія та імунологія, інфекційні хвороби, фармакологія, внутрішня медицина, нефрологія, урологія, реаніматологія, принципи доказової медицини.

Постреквізити курсу: закладає основи вивчення студентами урології, сімейної медицини та медицини невідкладних станів, інфекційних хвороб, клінічної імунології, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та формування умінь застосовувати знання з нефрології в процесі подальшого навчання й у професійній діяльності.

Метою курсу «Основи нефрології» є поглиблення теоретичних та практичних знань з етіології, патогенезу, клінічних проявів недостатності функції нирок, удосконаленні і засвоєнні практичних навичок, набутті професійного рівня готовності майбутніх лікарів до самостійної роботи з хворими, що страждають на гострі та хронічні ураження нирок.

Завдання дисципліни:

- визначати нові наукові напрямки, теоретичні та практичні проблеми в галузі нефрології;
- мати уявлення про будову і функції нирок;
- класифікувати хвороби нирок; визначати стадію хронічної хвороби нирок;
- проводити опитування і клінічне обстеження хворих із хворобами нирок і аналізувати їх результати; виявляти клінічні варіанти та ускладнення хвороб нирок;
- визначати етіологічні та патогенетичні чинники хвороб нирок;
- призначати лабораторне та інструментальне обстеження хворих з хворобами нирок, використовуючи новітні методи дослідження;
- на підставі оцінки результатів лабораторного та інструментального обстеження, проводити диференційний діагноз, обґрунтовувати та встановлювати клінічний діагноз хвороб нирок;
- визначати необхідний режим праці та відпочинку, знати особливості лікувального харчування під час лікування хвороб нирок;
- призначати найсучасніше ефективне лікування, в тому числі прогноз-модифікуюче, хвороб нирок;
- дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

Очікувані результати:

- Засвоїти клінічні прояви нефрологічних та урологічних хвороб; визначати основні етапи перебігу, прогноз, засвоїти методи лікування та профілактики.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра урології та нефрології

- Обстежити пацієнта з патологією видільної системи, інтерпретувати отримані дані лабораторно-інструментального обстеження, сформулювати та обґрунтувати попередній діагноз.
- Вибрати адекватні для кожного випадку методи додаткових лабораторно-інструментальних обстежень, проаналізувати та узагальнити отримані результати, знайти відхилення від норми у їх значеннях та використати їх для обґрунтування клінічного діагнозу.
- Відокремити симптоми хвороби пацієнта, що не характерні для певної нозології, проаналізувати ймовірну причину їх виникнення, сформулювати особливості перебігу хвороби пацієнта; порівняти і проаналізувати ознаки функціональної недостатності у пацієнтів.
- Скласти плани діагностики нефрологічних та урологічних хвороб, спланувати реабілітаційні заходи.
- Задokumentувати історію хвороби обстеженого пацієнта, створити власні короткі повідомлення про діагностичну значимість конкретних лабораторно-інструментальних методів дослідження для діагностики нефрологічних та урологічних хвороб, спланувати план лікування з врахуванням нормативних документів та новітніх даних, визначити етапи попередження розвитку вказаних хвороб.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна буде викладена у формі практичних (30 год.), організації самостійної роботи студентів 60 год.).

Під час викладання дисципліни будуть використовуватися наступні методи навчання: словесні (бесіда); наочні (мультимедійні презентації, схеми, таблиці, рентгенограми, операційна); практичні заняття; метод «стандартизований пацієнт», робота з підручником (самостійна робота студентів), виконання індивідуальних самостійних завдань. Передбачається проведення групових консультацій (3 год. на тиждень згідно з розкладом консультацій).

Зміст навчальної дисципліни:

Змістовий модуль 1:

Тема 1. Історія становлення нефрології як науки. Анатомічна будова та функції нирок. Основні та додаткові методи дослідження функцій та стану нирок. Сучасні методи діагностики хвороб нирок.

Тема 2. **Вроджені та спадкові хвороби нирок.** Визначення. Класифікація. Клінічні прояви. Інструментальні та лабораторні методи діагностики. Диференційний діагноз. Ускладнення. Лікування.

Тема 3. **Пієлонефрити.** Визначення. Роль інфекції при запальних захворюваннях нирок та сечовивідних шляхів. Класифікація. Клінічні прояви. Інструментальні та лабораторні методи діагностики. Диференційний діагноз.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра урології та нефрології

Ускладнення. Лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 4. **Тубулоінтерстиційний нефрит.** Визначення. Етіологія. Патогенез. Клінічні прояви. Критерії діагностики та диференційний діагноз. Ускладнення. Лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 5. **Сечо-кам'яна хвороба:** Етіологічні фактори. Патогенез. Ускладнення. Клінічні ознаки, діагностика та лікування.

Тема 6. **Гломерулонефрити:** сучасні підходи до діагностики та лікування. Особливості ведення хворих з сечовим та нефротичним синдромами.

Тема 7. **Амілоїдоз нирок.** Визначення. Етіологія. Патогенез. Класифікація. Клінічні прояви. Діагностика. Диференційний діагноз. Ускладнення. Лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 8. **Ураження нирок при системних захворюваннях.** Патогенез. Клінічні прояви. Критерії діагностики. Диференційний діагноз. Ускладнення. Лікування.

Тема 9. **Вторинна артеріальна гіпертензія.** Причини виникнення та особливості клінічного перебігу вторинної артеріальної гіпертензії у нефрологічних хворих; сучасні рекомендації щодо лікування.

Тема 10. **Нефропатії вагітних: діагностика та особливості лікування.** Нефропатії у хворих з хворобами сполучної тканини. Ураження нирок у хворих з цукровим діабетом.

Змістовий модуль 3:

Тема 11. **Гостре пошкодження нирок.** Етіологічні фактори. Патогенез. Класифікація. Клінічні прояви. Критерії діагностики. Диференційний діагноз. Ускладнення. Лікування.

Тема 12. **Хронічна ниркова недостатність.** Визначення. Етіологічні фактори. Патогенез уражень органів та систем, їх клінічні прояви. Класифікація. Клінічні прояви та зміни лабораторних показників залежно від стадії. Критерії діагностики. Диференційний діагноз. Ускладнення.

Тема 13. **Методи замісного ниркового лікування.** Методи консервативного та замісного лікування у хворих з хронічною хворобою нирок. Лікування залежно від стадії та ренопротекція. Нирковозамісна терапія: гемодіаліз, трансплантація нирок. Показання та протипоказання до нирковозамісної терапії, ускладнення. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 14. **Перспективи розвитку трансплантології** і сучасні можливості в лікуванні термінальної стадії хронічної хвороби нирок.

Тема 15. **Залікове заняття: перевірка практичної та теоретичної підготовки.**

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра урології та нефрології

Перелік рекомендованої літератури:

а) основна:

1. Внутрішні хвороби. Підручник заснований на принципах доказової медицини 2018/19. Видавництво Практична Медицина, Краків, Польща – 1632с.

2. Внутрішні хвороби: у 2 частинах. Частина 1. Розділи 1—8: підручник. За ред. Л.В. Глушка, С.В. Федорова, І.М. Скрипника та ін. 2019. 584 с.

3. Нефрологія: Національний підручник / За ред. Л. В. Пирога, Д. Д. Іванова. Київ, 2014. 314 с.

4. Передерій В.Г., Ткач С.М. Основи внутрішньої медицини. Том 2. Підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів. Вінниця: Нова Книга. 2017. 784 с.

5. Пиріг Л.А., Іванов Д.Д., Таран О.І. та ін. Нефрологія: національний підручник. /за ред. Л.А. Пирога, Д.Д. Іванова. Донецьк: Заславський О. Ю.; 2014. 315 с.

6. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії. Аналізи. Нормативні показники. Трагування змін. За ред. Мостового Ю. М. Київ, Центр Державного земельного кадастру.2019.

7. Хронічна хвороба нирок: раннє виявлення та лікування хронічного захворювання нирок доро- слих в галузі первинної та вторинної медичної допомоги / NICE, 2014. Новості медицини и фармації в Україні. 2016. № 1 (561). С. 16–18.

8. Davidson's Principles and Practice of Medicine 23rd Edition. Editors: Stuart Ralston, Ian Penman, Mark Stra- chan Richard Hobson. Elsevier. - 2018. - 1440 p.

9. USMLE Step 2 CK Lecture Notes 2017: Internal Medicine (Kaplan Test Prep). - 2016. - Published by Kaplan Medical. - 474 pages.

б) додаткова:

1. Пасечніков С.П., Зайцев В.І. Сучасні проблеми урології у практиці сімейного лікаря: довідник лікаря. Київ: ТОВ «Бібліотека «Здоров'я України», 2015. 126 с.

2. Наказ МОЗ України від 11.02.2016 р. № 89. Уніфікований клінічний протокол вторинної (спеціалізованої) та третинної (високо спеціалізованої) медичної допомоги. Лікування пацієнтів з хронічною хворобою нирок V стадії: діагностика стану та корекція порушень фосфорно- кальцієвого обміну.

3. Внутрішня медицина: poradnik лікарю загальної практики: навчальний посібник. А.С. Свінцицький, О.О. Абрагамович, П. М. Боднар та ін. К.: ВСП «Медицина»; 2014. 1272 с.

4. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра урології та нефрології

внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії: довідник-посібник. За ред. Ю. М. Мостового. Вінниця. 16-те вид., доп. і пере- роб. К.: Центр державного земельного кадастру; 2014. 679 с.

5. Таран О. І. Кардіоваскулярні ускладнення (захворювання) при хронічній нирковій недостатності. Частина I. Новости медицины и фармации в Украине. 2016. № 1 (561). С. 28–29.

6. Уніфікований клінічний протокол вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги при лікуванні пацієнтів з хронічною хворобою нирок V стадії інтермітуючого гемодіалізу. 2016.

ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання самостійної роботи студентів (СРС). Самостійна робота студентів, яка входить до тем практичних занять, оцінюється під час поточного контролю засвоєння тем розділів на відповідному аудиторному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряються під час диференційованого заліку.

Кількість балів за різні види індивідуальної самостійної роботи студента (СРС) залежить від її обсягу і значимості, але не більше 10-12 балів. Ці бали додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність, але загальна сума при цьому не повинна перевищувати 120 балів.

Оцінювання індивідуальних завдань студента. З метою підвищення середньої арифметичної всіх оцінок, одержаних студентом при вивченні дисципліни, оцінка за індивідуальні завдання нараховується студентові лише за умов успішного їх виконання та захисту. Оцінка додається до поточної успішності.

Поточна успішність. Оцінювання успішності вивчення кожної теми з дисципліни виконується за традиційною 4-х бальною шкалою.

Поточна навчальна діяльність студентів контролюється на практичних заняттях у відповідності з конкретними цілями та під час індивідуальної роботи викладача зі студентами.

Використовуються такі методи контролю результатів навчання студентів: усне опитування з теми заняття; тестування; розв'язання ситуаційних задач; проведення клінічних обстежень хворих у відділенні, трактування та оцінки їх результатів, обґрунтування діагнозу, визначення показань до оперативних втручань, аналізу й оцінки результатів інструментальних і лабораторних досліджень; контроль практичних навичок надання першої медичної допомоги тощо.

Наприкінці вивчення дисципліни поточна успішність розраховується як середній поточний бал, тобто середнє арифметичне всіх отриманих студентом оцінок за традиційною шкалою, округлене до сотих (наприклад: 4,46).

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра урології та нефрології

Підсумковий контроль засвоєння дисципліни. Формою підсумкового контролю знань є диференційований залік, який здійснюється на останньому занятті. До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, що передбачені навчальною програмою, не мають академічної заборгованості та при вивченні дисципліни набрали за поточну навчальну діяльність середню кількість балів, не меншу за мінімальну — **3,00**.

Форма проведення диференційованого заліку стандартизована і включає усне опитування студентів, яке проводить завідувач кафедри, професор або завуч кафедри. Засобами визначення засвоєння матеріалу (по одному запитанню з трьох розділів) є: оцінка теоретичної і практичної підготовки студента за 4-бальною (традиційною) шкалою.

Оцінювання дисципліни. Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні кожного модулю (залікового кредиту) – 200. При оцінюванні в цілому за поточну навчальну діяльність студентам нараховується максимум 120 балів (60%) за поточну успішність та за результатами модульного підсумкового контролю (диференційованого заліку) – 80 максимум балів (40%), тобто максимум 200 балів в цілому за предмет.

При засвоєнні кожної теми модуля за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-х бальною традиційною шкалою. Після отримання оцінок за всі теми модуля розраховується середня оцінка, яка потім за допомогою спеціальної шкали перераховується в рейтингові бали за поточну успішність.

Максимальна кількість балів підсумкового модульного контролю дорівнює 80.

Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів.

Оцінка з дисципліни виставляється лише студентам, яким зараховані усі модулі з дисципліни.

Оцінка з дисципліни виставляється як середня з кількості балів, отриманих за всі модулі, на які структурована навчальна дисципліна.

Заохочувальні бали за рішенням кафедри можуть додаватися до кількості балів з дисципліни студентам, які мають наукові публікації, зайняли призові місця за участь у олімпіаді з дисципліни серед ВНЗ України та свого ВНМЗ, активним гуртківцям та інше.

Оцінка ECTS, конвертується в 4-ри бальну шкалу таким чином:

Оцінка ECTS	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
A	“5”
B, C	“4”
D, E	“3”
FX, F	“2”

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра урології та нефрології

Оцінка **«відмінно»** виставляється у випадку, коли студент знає теми, що вивчаються в повному обсязі; дає вичерпні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує ситуаційні задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності.

Оцінка **«добре»** виставляється за умови, коли студент знає всі теми і добре розуміє їх; відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання студент відповідає без помилок; вирішує ситуаційні задачі і виконує практичні завдання, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка **«задовільно»** ставиться студентові на основі його знань всього об'єму теми з предмету на задовільному рівні розуміння його. Студент спроможний вирішувати спрощені завдання за допомогою навідних питань; вирішує ситуаційні задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; неспроможний самостійно систематично дати відповідь, але на прості поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка **«незадовільно»** виставляється у випадках, коли знання і вміння студента не відповідають вимогам «задовільної» оцінки. Студент невзможі відповісти на спрощені завдання навіть за допомогою навідних питань та неспроможний вирішувати ситуаційні задачі.

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Самостійна й індивідуальна робота студентів передбачає самостійне опрацювання навчального матеріалу, винесеного на СРС, і здійснюється у таких формах: вивчення навчальної, спеціалізованої літератури, директивних документів, написання рефератів з тем пропущених занять тощо.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Усі пропущені заняття мають бути відпрацьовані. Лекції відпрацьовуються шляхом написання рефератів з теми заняття. Практичні заняття відпрацьовуються згідно з розкладом консультацій.

Студенти не мають право на перескладання оцінки останнього заняття (диференційованого заліку) та поточних задовільних і незадовільних оцінок з метою підвищення середньої арифметичної всіх поточних оцінок.

Студенти мають право впродовж семестру на перескладання поточних незадовільних оцінок тільки з метою досягнення середнього поточного балу 3,00.

Політика щодо академічної доброчесності: неприпустимі списування, студент повинен вільно володіти матеріалом.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра урології та нефрології

Політика щодо відвідування занять та запізень: студент не повинен пропускати лекційні та практичні заняття, про відсутність з поважних причин треба заздалегідь інформувати викладача, запізнення не бажані.

Мобільні пристрої: недопустимо користування мобільним телефоном, планшетом або іншими мобільними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених навчальним планом та методичними рекомендаціями викладача).

Поведінка в аудиторії: творча, ділова, доброзичлива атмосфера.